

6 It wie hjerst 1914.

De Interciry Essen-Zevenaar reasde oer de riels. Jir en dêr, stoppe die train. Minsken giene yn en út. In jonge man, mei syn jonge frou en twa lytse bern, sieten ek mids het foarmidden.

Kimme en Sietse, mei har beide bern, Agneske en Willy. Ynienen, kaam der troch de skowdoar, in ek noch jonge man yn uniform. Hy roun fleurich wei op it jonge pearke ta en fuske op 't ein, mei harn, by 't lytse en de beide bernjes oer de hollen striek. Hja glimken en seachen hwet er al sa om har hinne barde.

Froulju seachen hja, mei koarkes en tassen by har.

De jonge lui hiene, krekt as alle oare reizgers, de koffers yn 't net. Soldaten sieten mids de reizgers. As hja alteast net mear yn 'e militêre train kint hiene! Dizze mannen, de measten hiene de trouwing om, sieten stil nei bûten to sjen. Ien wie d'r, dy siet mar nei de beide lytse bern to sjen. Doe hiel 't beret, syn portefeuille út 'e bûse en helle d'r, no pertretsje út. Der siet er op, mei syn jonge frou en ek twa lytse bern, in jonkje en in famke. Hy sei, op syn Dútsk, dat er het sa slim fûn, wer fen hûs to moatten. De triennen slokt er suver wei.

Yn dizze tsjustere stêd, mei oars gjin fortier as de skoalle, hwer 't hja op 'e seal seach. In sellich oarsek wol wer, tocht hja, no hearde hja krekt hwet de masters har en bern learden. Dit: hja de bern fortelden hwat harren freonen wienen en hwet harren fijannen wienen... Sa fan: wir sachen nicht mehr Papa und Mama, aber das ist französisch. Nein, nun sagen Sie, Vater und Mutter, denn das ist Holländisch. Die sind unsere Freunde.

Kimme skodde de holle om sa'n opfieding. Dat de master harren dêr foar lienden. Mal jer, tocht hja. Hja stie by de koakerij.

Dat lei net yn har Fryske aard, tocht hja. Sels de dingen regelje: wie woe yn 'e koken, it wie waarm yn é koken. Anst mar efkes sitten gean. Der wie 't frisser. Mei de beide lytse bern koe hja mar net de glezen ypen sette. Wol, de boppejoejte. Dat joech wol hwet kaelte... Der wie de man mei de bear. Noch har tinzen noch by har âlders-hûs, hwer 't heit en de jonges wol al de boel omploegje hiene foar de grutte lape ierappels en de griente gie hja nei 't raem. Goaide yn stur stikje (san ding fan yn pear pfennig.

Doe't Benny syn bal tusken har hannen troch smiet! De man hie krek it jildstikje oppakt doe't de balle del kaem. Hy pakte him op en smiet de bal wer nei boppen, wylst de beide pjutten, benijd, der nei seachen. En grif tochten hja, dat de bear de bal nei boppen goait hie.

Uitleg

Het is rond het begin van de 1^e wereld oorlog. Kimme en zijn gezin zitten in de trein naar Duitsland. In de trein zien ze soldaten die van huis weg moeten, wat de dreiging van de oorlog voelbaar maakt.

Verderop wordt beschreven hoe Kimme in een Duitse stad woont, waar de kinderen op school leren wie vriend en vijand is, en hoe zij zich daar als Friezin niet helemaal thuis voelt.

Het verhaal laat zien hoe gewone gezinnen de oorlog ervaren: heimwee, onzekerheid, andere regels, en het verlangen naar huis, terwijl het leven toch gewoon doorgaat met kinderen, werk en dagelijkse zorgen.

*Kimme: beppe Minke
Agneske: Beppe Lenie
Willy: Omke Bernhard*

6 t Wie hjerst 1914.

De Lintercity Essen-herenaar raasde oer de riel. Jir en der, stoppe die train. Minsken giene yn en út. Een jonge man, mei syn jonge frou en twa lytse bern, sieten ek mits het formidden. Kimm en Siite, mei ham beide bern, Agneske en Wily

Unienon, haem der troch de showdoar, in ek nog jonge man! yn uniform. Hy roun flewig wei op het jonge pearke ba en foerste op stein, mei ham ^{ochte de bier, fof dieke} wylst er de beide bernsjes oer de holle striek. Hoja glimken en seachen hwet er al sa om harin hinne barte. Frouljie seachen hja, mei hoarkes en tassen by harin (De jonge hie hiene, krekt as alle oare reizigers de koffers yn (net) Soldaten, sieten mids de reizigers. As hja atleast net mear yn e militaire train kint hiene! Dierre mannen, de measten hiene de vrouwing om, sieten stil nei biten to ejen. Ten wis d'r, die siet mar nei de beide lytse bern to ejen. Doe hell 'r beret, syn portefeulle út i bûse en helle d'r, n perbressje út. Der skie er op, mei syn jonge frou en ek twa lytse bern, in jonkje en in famke. Hoj sei, op syn Dútsk, det er het sa slim foun, wer fin hús to moaten. De trienen slokt 'r sûver wei.

U, di vore tsjustere stied, mei oors gji fortier dende shoalle, hwer t
hja op del seach, in Sellische, boek oars ek wol wer, tocht hja.
no hearde hja krekt hwet de maskre har n bern leorden. ^{wo}
dit: hja de ^{bein} forteldien hwa t harn freunden wiern, en hwer harn
Fjant's ^{Fande} wiern. ... Sa sen: wir saeken nicht meer Pappa und ^{mamma}
aben, ^{das} ist französch. ^{Sturms} ^{den} saeken Sie, Water und ^{Buter},
denn das is Holländisch. Sie, sind unsere Freunde,

Kimme skodde de holle om sa in opfoeding. Det de mast
harren der foar lienden. Mål jer, tocht hja. Hja slie b
de koakerij. Det lei met het Fyyske aerd tocht hja.
Sels de dingen regelje. Wie waarm yn te koken, benest mar
kes efter sitten gean. Der wie t frisser. Ebei de beide lyf
bern hoe hja mar met de glêren sjen sette. Wol, de bopperij
Det joch wol huet koalte. Der wie de man mei de
Mae har tinren nog by har âlders-hûs, hwer t heit en de jonges
wol al de boel omploegge hiene foar de greate lape iersappels e d
gruente) ge hja nei t naem. Goaide in stêre stekje (son ding fan in
pearz ppenning) doe t Benny syn bâl twisten har hammer brach
smid. De man hie krek het jildstikje oppakt doe t de balle del
kaem. Hoi, pakte in op en smiet de bâl wer nei bopper, wylst de
beide pfallen, benijdt er nei seachen. En grif tochten hja, det de